

LITTERATURA *Serpentium*

JAARGANG 41
NUMMER 3

VOLUME 41
ISSUE 3

EUROPESE SLANGENVERENIGING - EUROPEAN SNAKE SOCIETY

INHOUDSOPGAVE

■ ARTIKELEN

De geheimen van de spugende cobra _____ Jory van Thiel & Roel Wouters	111
Attention aux couleuvres! _____ Peter Carati	118
Een Congolese koning en zijn python _____ Hans van den Broek	124
Uit de wetenschappelijke nalatenschap van Prof. Dr. A.A. Verveen _____ Marcel van der Voort	132
Een jaar worgslangen in huis, deel 1. Het verhaal van de anaconda _____ A.A. Verveen †	141

■ RUBRIEKEN

Voorwoord _____	108
Gezondheidsmaatregelen Slangendag _____	109
Entreebewijzen Slangendag _____	110

■ BIJLAGE UITNODIGING SLANGENDAG

Uitnodiging Slangendag op zondag 10 oktober 2021 met een code voor een gratis entreebewijs

IN MEMORIAM PIETER STOEL

Tot ons grote verdriet kregen wij bericht van het overlijden van Pieter Stoel, een van de oprichters van de Europese Slangenvereniging in 1980. Pieter is van 1980-1999 voorzitter geweest. Naast zijn liefde voor slangen was Pieter ook amateurarcheoloog en verzamelde hij fossielen.

Namens de ESV wenst het bestuur zijn vrouw Wilma en hun kinderen Anke en Bastiaan veel sterkte in deze moeilijke tijd.

Foto: Marnix Schmit

Met een hart vol verdriet, maar dankbaar voor alle liefde die wij van hem mochten ontvangen, geven we u kennis van het overlijden van mijn partner en onze vader

Pieter Bastiaan Stoel

* Pladjou, Indonesië,
26 maart 1950

† IJsselstein,
19 augustus 2021

Wilma
Anke
Bastiaan

Correspondentieadres:
Wilma Moninx
Burt Bacharachstraat 22
3543 DE Utrecht

De uitvaart heeft op vrijdag in besloten kring plaatsgevonden.

CONTENTS

■ ARTICLES

The secrets of the spitting cobra 111
 Jory van Thiel & Roel Wouters

Attention aux couleuvres! 118
 Peter Carati

A Congolese king and his python..... 124
 Hans van den Broek

From the scientific legacy of Prof. Dr. A.A. Verveen 132
 Marcel van der Voort

One year constricting snakes at home, part 1. The story of the anaconda 141
 A.A. Verveen †

■ COLUMNS

Foreword 108

Health measures Snakeday 10 October 2021 109

Entrance tickets Snakeday 110

■ ATTACHMENT INVITATION SNAKEDAY

Invitation Snakeday on Sunday October 10, 2021
 with a code for one free entrance ticket

VOORWOORD

Op het moment dat we dit schrijven, is Nederland, nadat de regering ons van de ene dag op de andere onze volledige vrijheid heeft teruggegeven, vanwege het hoge aantal coronabesmettingen donkerrood gekleurd, zien ettelijke andere plaatsen op de kaart van Europa er niet beter uit, en staan we aan de vooravond van de grote vakantietrek naar allerlei oorden. Hoe de situatie zich zal ontwikkelen, als miljoenen vakantiegangers weer zullen zijn teruggekeerd op hun nest, is op dit moment nog koffiedik kijken, al kost het weinig moeite er een rampscenario bij te verzinnen. Maar de stijgende vaccinatiegraad, zowel hier als elders in de wereld, maakt ons zó optimistisch, dat we u met dit nummer toch het ticket toesturen waarmee u gratis toegang heeft tot de Slangendag, die, zoals de vlag er nu bij hangt, doorgang zal kunnen vinden. We raden u niettemin dringend aan tot op het laatste moment de website van de vereniging in de gaten te houden (www.snakesociety.nl), waar we de laatste ontwikkelingen, besluiten, beperkingen, vrijheden en andere maatregelen zullen publiceren.

Intussen staat niets u in de weg om eens goed te gaan zitten voor dit nummer van *Litteratura Serpentina*, want het is weer erg de moeite waard, vinden we zelf. Opnieuw een lezenswaardige Franse ervaring van Peter Carati, een interessant cultuurhistorisch exposé van Hans van den Broek, en – daar zijn we trots op – een bijdrage van twee jonge biologen, die met hun onderzoek aan het gif van spugende cobra's tot bijzondere bevindingen zijn gekomen, bevindingen die in internationale media van faam en op de Nederlandse televisie uitgebreid in de belangstelling hebben gestaan. Ook treft u het eerste artikel van een reeks van zes postume artikelen van Bert Verveen aan. In diens nalatenschap bleek ongepubliceerd materiaal te zitten uit zijn beginjaren als hoogleraar fysiologie aan de Rijksuniversiteit Leiden, materiaal dat alleszins de moeite van een verlate publicatie waard is. We gaan er een feuilleton van maken.

FOREWORD

At the moment that we are writing this foreword, the Netherlands colour dark red because of the high number of corona infections after the government gave back our entire freedom from one day to the next. Many other regions on the European map do not look much better and we are at the verge of the big holiday getaway to all sorts of places. We will have to wait and see how the situation will evolve after millions of tourists will have returned home, although it does not require much imagination to anticipate a disaster scenario. The increasing number of vaccinations here and at a global scale, however, allows us to be optimistic in such a way that we send you the entrance ticket together with the current issues, which offers you free access to the Snakeday. Taking into account the current policies, it will be able to take place. Nevertheless, we strongly advise you to keep track of any announcements about developments, conclusions, restrictions, dispensations and other measures on the website of the society (www.snakesociety.nl), until the last moment.

In the meantime, nothing can hold you back from taking your time to explore the current issue of *Litteratura Serpentina*, because we are convinced it is certainly worth it. A French experience of Peter Carati that deserves to be read, an interesting cultural historical exposition of Hans van den Broek, and – something we are very proud of – a contribution of two young biologists, that made some very fascinating conclusions based on their research about venom of spitting cobras. Their findings received global notice as well as a lot of attention from the Dutch television. In addition, you will find the first of a series of six posthumous articles from Bert Verveen. His legacy contained previously unpublished material from his days as a physiology professor at the state university of Leiden, data that are certainly worth of being published in a retrospective way. We are going to make a feuilleton out of it.

We vertrouwen erop u op de Slangendag te kunnen verwelkomen. Geniet intussen van dit nummer.

Marcel van der Voort
Tom Hellebuyck
Richard de Jong

We trust that we will be able to welcome you at the Snakeday. Enjoy this issue in the meantime.

Marcel van der Voort
Tom Hellebuyck
Richard de Jong

Slangendag
10 oktober 2021

's werelds grootste slangenevenement
een kilometer aan stands!

reservering tafels: snakeday@snakesociety.nl
Expo Houten, toegang vanaf 10:00 uur
Meidoornkade 24, 3993 AE Houten

Europese Slangvereniging
organisator van de
Slangendag
al sinds
1981
meer informatie:
www.snakesociety.nl

Snakeday
10 October 2021

the biggest snake event in the world
a kilometre of stands!

table reservation: snakeday@snakesociety.nl
Expo Houten, entrance from 10:00 a.m.
Meidoornkade 24, Houten, The Netherlands

European Snake Society
organiser of the
Snakeday
since
1981
more information:
www.snakesociety.nl

Gezondheidsmaatregelen Slangendag

Op dit moment van schrijven zijn de coronavoorschriften voor het bezoeken van beurzen tamelijk duidelijk. Half september zal de volgende persconferentie van het kabinet zijn en dan zullen wij horen of daar nog iets aan verandert. Houd dus onze website in de gaten voor de actuele regels!

www.snakesociety.nl

Health measures Snakeday

At the time of writing, the corona regulations for visiting trade fairs are clear. The next cabinet press conference will be in mid-September, and then we will hear whether anything will change. So keep an eye on our website for the actual regulations before leaving to visit the Snakeday!

www.snakesociety.nl

ENTREEBEWIJZEN SLANGENDAG

Omdat de Slangendag wordt gezien als een doorloopevenement, net als pretparken, musea en dierentuinen, zijn wij verplicht om de verkoop van entreebewijzen te registreren en met tijdsloten te werken om zodoende de binnenkomende bezoekers te spreiden over de dag. Daarom zijn wij samenwerking aangegaan met een commerciële partij die dit via haar website mogelijk maakt.

Voor het verkrijgen van een entreebewijs moet je dus naar deze website gaan, je registreren en het aantal entreebewijzen opgeven dat je nodig hebt. Daarbij kan je kiezen uit een gratis entreebewijs voor leden, een gratis entreebewijs voor kinderen tot 12 jaar en een betaald entreebewijs van € 10,00 voor niet-leden. Ongeacht het aantal bestelde entreebewijzen betaal je één maal transactiekosten van € 1,50 (= € 1,82 inclusief BTW).

De verkoop van entreebewijzen start via een link op onze website **www.snakesociety.nl** vanaf 15 september om 9 uur 's morgens.

Onze leden treffen als bijlage bij dit blad weer de bekende uitnodiging voor de Slangendag aan met op de achterzijde een unieke code, die maar één maal te gebruiken is. Als je deze code bij het bestellen op de website invult, dan komt er bij de kosten van het entreebewijs € 0,00 te staan en betaal je alleen de transactiekosten. Het loont dus om gelijk ook voor bijvoorbeeld meekomende gezinsleden te bestellen, zodat je maar eenmaal de transactiekosten betaalt.

De entreebewijzen worden na het afrekenen als PDF naar het opgegeven e-mailadres gestuurd en worden op de Slangendag bij binnenkomst gescand en geregistreerd.

ENTRANCE TICKETS SNAKEDAY

Because the Snakeday is seen as a walk-through event, just like amusement parks, museums and zoos, we are obliged to register the sale of tickets and work with time slots in order to spread out the incoming visitors throughout the day. That is why we have entered into a partnership with a commercial party that makes this possible via its website.

To obtain an entrance ticket, you must therefore open this website, register and specify the number of entrance tickets you need. You can choose from a free entrance ticket for members, a free entrance ticket for children up to the age of 12 years old and a paid entrance ticket of € 10.00 for non-members. Regardless of the number of tickets ordered, you pay only one time transaction costs of € 1.50 (= € 1.82 including VAT).

Tickets go on sale via a link on our website **www.snakesociety.nl** from September 15 at 9 o'clock in the morning

As an addendum to this issue, our members will find the well-known Snakeday invitation with a unique code on the back, which can only be used once. If you enter this code when ordering on the website, the cost of the entrance ticket will be € 0.00 and you only pay the transaction costs. It is therefore economical to order, for example, for accompanying family members in the same transaction, so that you only pay the transaction costs once.

The entrance tickets will be sent as PDF to the specified e-mail address after checkout and will be scanned and registered on the Snake-day on arrival.

ESV-boeken en andere uitgaven
ESS-editions and others publications

NEDERLANDSTALIGE UITGAVEN **HERPETOLOGISCHE BUNDELS:**

- Marcel van der Voort, 2014, *Adders onder het gras! Over slangen in mythen en verhalen*. Een bloemlezing van cultuurhistorische artikelen zoals in de jaargangen 13 t/m 31 in *Litteratura Serpentina* zijn verschenen. Tweede, aangevulde en gecorrigeerde oplage. € 17,50.
- Ron Bronckers (2019), *Adderjagers! Portretten van een verdwenen en vergeten beroep*. Verzamelde artikelen uit de jaargangen 28 t/m 38 van *Litteratura Serpentina*. Tweede, vermeerderde druk. € 25,-.
- *Herpetologische Bundels deel 4: Waterslangen, 2013*. Bloemlezing van artikelen over waterslangen uit de jaargangen 1 t/m 30 van *Litteratura Serpentina*. € 15,-.
- Sterrin Smalbrugge (2019), *Het Grote Reptielenboek*. € 19,99.

Om te bestellen binnen Nederland, neem contact op met de penningmeester: treasurer@snakesociety.nl. Vermeld daarbij de gewenste titel en vraag naar de prijs inclusief verzendkosten. U krijgt dan na betaling uw exemplaar toegestuurd.

ENGLISH TITLES PUBLISHED IN THE SERIES **HERPETOLOGICAL VOLUMES:**

- Marcel van der Voort, 2012, *There's a snake in the grass! About snakes in myths and stories*. € 17,50.
- Ron Bronckers, 2019, *Viper hunters! Portraits of a vanished and forgotten profession*. € 25,00.
- A.A. Verveen, 2014, *The Behaviour Cycle of the Boa constrictor in Captivity*. € 29,50.

Please contact the treasurer to order a copy: treasurer@snakesociety.nl. Name the title you wish to order and ask for the price including shipping costs.

